

ORIFJON KOMILOV

XAYOL RAQSI

Orifjon Komilov 1985-yili Samarqand viloyati Urgut tumani Ispanza qishlog'ida tug'ilgan. 2003-2010-yillarda Samarqand davlat tibbiyot Instituti pediatriya fakultetida, 2010-2013-yillarda Toshkent tibbiyot akademiyasida "Bolalar yuqumli kasalliklari" mutaxassisligi boyicha magistraturada tahsil olgan. Hozirda Samarqand viloyat yuqumli kasalliklar klinik shifoxonasida faoliyat yuritib kelmoqda.

MI
= 64

Orifjon KOMILOV

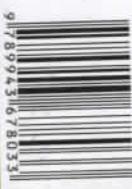
XAYOL RAQSI

"**ADAABIYOT**"

NASHRIYOTI

ISBN 978-9943-6780-3-3

SHE'URLAR

121
k-64

Книга должна быть
возвращена не позже
указанного здесь срока

Количество преподавателей
выдач _____

O'ZBEKISTON YOZUVCHILAR UYUSHMASI
"JOD" JAMOAT FONDI

ORIFJON KOMILOV

XAYOL RAQSI

She'rlar

- 155 -

TOSHKENT
"ADABYOT" O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
2020 VA O'RTA MAXSUS TAVLIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILYOYATI CHIRCHIQ
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI

Nashr uchun mas'ul:

Sirojiddin SAVVID,

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisi

Mas'ul muharrir:

Odil IKROM

Ushbu kitobda Orifjon Komilovning samimiy qalb yoziqlariga, vijdon pokizaligining insomiylik shartti ekaniga zimdan ishora qiluvchi satrlarga guvoh bo'lasiz. Kitob o'quvchiga tarix va bugumning uyg'un haqiqatlarini bir-bir bayon etadi. Orifjon Komil - yurak shavqining eng baland choqqisiga intilishni niyat qilgan shoir. Uning she'larida hamمامизга tanish hayotga tashmallik va hayratning chaqnoq nigohi charaqlab turadi.

Ushbu kitob 2020-yili O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi she'riyat kengashi tomonidan nashryga tavsiya qilinib, "Ijod" jamoat fonda tomonidan moliyalashtirilgan.

"Yashillikkha burkangan bog'larda jannat-dagi hurlar raqsi"ni, "nuroniy chehralarda porlagan nur bag'rida ajinlar o'rmalayot-lari"ni shoirona nigoh, orifona tuyg'ular uyg'unligida ko'ra olish - Orifjonning ash'oriya xos xususiyatgina bo'lib qolmay, so'zga, adabiyotga hurmatining betama ifodasi, dalili deb baholash joiz.

Orifjonning ayrim she'rlarida ma'lum yukanaklklar, ohang-uslublardan ta'sirlanish holatt uchraydi. Ammo muvaqqatligi muqarrar bo'lgan bu hodisani yigirmanchi asr oxirida yashhab o'tgan bir donishmand shoirning ta'bii bilan "bahramand"lik deb atasaga to'g'riroq bo'lar. Ya'ni, har bir yangi nihol eski daraxting urug'idan unib-o'sadi. Shunday ekan, nasl-u nasabi tayin har nechuk surriyodning o'zidan oldin yashab o'tgan avlodidan nimani-dir "yuqtirib" olishi - tabiiy hol. Orifjonda o'z uslubini yaratish yo'llidagi bu bosqichdan, ta'siranish tasarrufidan chiqib, o'z so'zin baralla aytay olishga asos bor. Bu - uning bilmorligi, satrlarining ravnligi, so'zlarining rostligi, tuyg'ularining samimiyligi, aql va his-tuyg'ularining muvozanatida ko'rindi.

VANGI NIHOL

ISBN 978-9943-6780-3-3

© O. Komilov, 2020
© "Adabiyot", 2020

Ushbu kitob 2020-yili O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi she'riyat kengashi tomonidan nashryga tavsiya qilinib, "Ijod" jamoat fonda tomonidan moliyalashtirilgan.

Birgina "Ollohu akbar" so'zining zavqi va qamrovi besh vaqt ado etilguvchi namozga sig'magani" (M.Iqbol) kabi, Orifjon – huzur va hazar, shariat va tariqat, nozimlik va shoirlilik, ruku va sujud orasidagi masofaning mohiyati, maqomi va qamrovini anglash ibtidosida. U bu ibtidoming intihosi baxyr ekanligiga ishontira olati, deb umid qilaman.

ONA TUPROQ

Nonday aziz bu Ona tuproq, aziz unda ungan maysalar. Uni Bobom sevardi ko'proq, erkalardi qo'lda maydalab.

Odl IKROM,
*O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi,
shoir:*

Ming yillikning qa'rida yotgan
olis moziy sarhadlarida,
Iskandarning qo'lida qotgan
tuproq uxlardan cho'lbarxanida.

Qadim jo'mard o'sha Shiroqning
topingani, suygani – Vatan.
To'marisdek oqila zotning
ko'zlariga to'tyo maskan.

Muqannaning bayroqlarida
gardi yuqib, hilpiragan zar.
Azim tog'lar so'qmoqlarida
hamon o'sha shijoat uxlardan.

Havonida Ibni Sinoning
malhamiga qorishgan jondek,
Buxoriydedek ulug' siymonitoring
Sahihida toza imondek.

Berunyiming poyida ungan,
ulug'langan bir toza xoksan.
Xalqojingni hasrat-la ko'mgan,
Attoringni eslاب g'annoksan.

Temur seni muqaddas bilib,
asraganda onasi kabi
Har bir zarrang uchun jang qilib,
seni qo'rish edi matabi.

Nawoyning dilbar nazmiga
tasvirlandi shavkat-u shoning,
Yo Mashrabning oshiq bazmiga
singib ketdi xokisor qoning.

Milyon marta yog'iy lashkari
toptaganda muqaddas yuzing
Erman degan elning mardlari
fido qildi elim deb o'zin.

Aytaversam tarix qa'ridan,
tirlitirsam minglab xotirni.
Kuylanmagan doston bag'ridan
tliga olsam ne-ne botirni.

Tugamaydi bu kuy azaldan,
zabonimda tugasa so'zlar.
Mama, tuproq bir siqim – Vatan,
vujud asli makonin izlar.

Qachon ketar bo'ssam boqiyga,
farzandimdan suygancha ko'proq,
Pok tanamni olib bag'riga,
erkalaydi shu Ona tuproq...

ONA ADABIYOT

Adabiyot – Onajon!
Ahvoling nechuk?!

Boshing og'ridimi, behol yotibsan.
Yuraging tirmagan qay darding uchun
xasta vujudingga hasrat yutibsan?

Qara, tomiringning urishlarini,
bosimng oshibdi, ko'zlarinig so'lgin.
Ko'ryapman tilingning qurishlarini,
Onajon, bu qadar yotibsan horg'in.

Entikib olyotgan nafaslariningda
jazira taftiday harorat unar.
Onajon, mung'ayib qolgan taningda,
ko'ksingda armonning zulmati tunar.

Onajon, ne qilay, buyurgin tezroq,
Sinodan malhamin so'rab kelaymi?
Yo Hirot yurtiga jo'nab hoziroq,
Hazratning qoshiga qushday yelaymi?

Yo xatm qilaymi Kalomullohni,
Ustozlar holidan olaymi xabar?
Yo xasta joningga tilab islojni,
duolar qilaymi mahsharga qadar?

Jahriga boraymi Asqar Mahkamning,
ko'farnihon suvin keltilrayimmi?
Ne qilsam, yarangga bo'lar malhaming,
hing'ringni So'z bilan to'ldirayinmi?..

Mungli nolalaring tinglab har qachon,
ko'zimda pinhoniy jalolarim bor.
Men-ku, bo'lganimcha bo'ldim, Onajon,
Tungi, tarbiyangda bolalarim bor...

OCHIQ KITOB

Ochiq qoldi o'qilmay kitob,
sahifalar tartibin saqlar.
Bolashamol yugurib shu tob
rasm izlab, kitob varaqlar...

Qovoq uydi qoraygan osmon,
gumburladi bulut to'plari.
Ochiq qolgan kitob shul zamон
yomg'ir suvin obdon ho'pladi...

Xirakashdi satrlar xiyol,
unutildi anvoyi xoblar.
O'rindiqda o'tirar behol
o'qilmagan ochiq kitoblar...

ONAM GULSUNOV ADASH QIZIGA

Qadimiy Urgutning so'lim bog'lari,
sokin ko'tarmanning sarhadlaridan,
Samoga chirmashgan abjir tog'lari
poyidan boshlanar shu ulug' Vatan.

Shu ulug' maskanda farishta misol
yuzida quyoshtining nuri taralgan.
Jannatni bag'riga olgan bir ayol –
Allohning muborak rahmi yaralgan.

Yursa, izlaridan mast bo'lar gullar,
matonat hislari singib qoniga.
Parilar yo'lida qulluqda turar,
bulutlar salonga kelar yoniga.

Uyg'onar shamollar dil qatlaridan,
yorqin nigohida chaqnagay yulduz.
Maysalar nur emar qadamalaridan,
Kulsa, yuzlارidan yorishar kunduz.

So'zlasa, lafzida hikmat aks etib,
chanqagan dillarga rohat baxsh etar.
Ezgu duolari qalbin tark etib,
yuksalib Allohning Arshiga yetar.

Motindan qattiqroq sabr kosasi
tomchilab dunyoning g'amlarin so'rар.
Ke'samatmay ko'zdag'i zohir jolasin
timyo lhosida ro'molin o'rар.

O'arq bo'llib mehrinining daryolariga,
mimb quyoshtek qaynoq taftidan,
Aylan sam o'tirgan bo'yrolariga,
Dununing poyidan boshlanar Vatan!

ARAB SAHROSI

O'rta yer dengizin nam epkinlari
simay cho'qqisini yuvganda oqlab,
badhiyat shamolning chirkin kinlari
Yaqin Sharq bag'rini o'tmoqda yoqlab...
Hayr etar kalxatlar osmon bag'rida,
qaynotin keng yoyib og'ir va vazmin.

Arab sahrosining qaynoq qa'rida
tobora bolalab borarmi hazin?
To'zonga qorishdi G'azo dashtlari,
to'zidi olsda Cho'li Iroq ham.
Q'amgin Suriyaning mard sarkashlari,
to'zon nag'masidan qaddilari xam.
Farzand dog'larda kuyar Falastin,
ylg'laydi Damashqda mungli onalar.

Maqtullar qotildan ololmay qasdin,

otasiz qolmoqda milyon bolalar.

Hamma yoq tinch emas endi Bog'dodda,

mazlumlar bir yonda, zolimlar bir yon.

Arab sahrosida har bir bog'otda

mushfiqa ayollar yig'laydi giryon.

Dillari xun bo'lар bani odamning,

tomoqdan o'tmayin qoladi oshing.

Qirilar ochlikdan xalqi Yamanning,

nega ko'rinnmaydi ko'zingda yoshing?

Tobora balandroq uchar cho'qqida,

Sinay tog'laridan esadi epkin.

O'rta yer dengizin to'qinlarda

ma'yus xottalar suzmoqda ezgin...

TIRIKLIK

Tiriklik nimadir,

bir hayallik vaqt

va only lahzaday o'tkinchi bari

va yo bir manzildan boshqasi taraf

jim ketib bormoqmi o'lmlik sari.

Tiriklik nimadir,

sotirlarda

bir zaif nuqtaday yashashmi ingrab

va yo mo'min bo'lib kirmoq qabrga,

tirditk yashashmi osmonga qarab.

Tiriklik nimadir,

il'usalar aro

mustahkam tutmoqmi

bandalik yo'llin...

Haq sori yuzlanib so'ng g'amginsaro,

tiriklik - ketmoqdir,

tiriklik - o'lim!

UYG'UR KAMONI

Sharqdan mo'ralaydi zarafshon quyosh,
nurli nayzasini sanchadi yerga.
Koshg'ar sarhadida ko'tararmi bosh
zulumot lashkari xun bilan birga.
Chinning devoridan sakraydi hatlab,
Sakraydi, fitnaning ulg'ayar joni.
Turkning bisotida borini xatlab,
o'ljaga olinar Uyg'ur kamoni.
Olinar, ming yillik tarix qa'rida
Tibetga tutashar za'faron tog'lar.
Sharqiy Turkistonning shonli bag'rida
qonlarga belanar jannatiy bog'lar.
Raqs etar xo'rlikdan ko'hna qadriyat,
raqs etar bobolar bezovta xoki.
Urchiydi irigan gunoh, ma'siyat,
urchiydi tuhmatning chirigan zoti.
Nihollar qovjirar Urumchidagi,
bahorni ko'rmanagan gullar qovjirar.
Zanglaydi kishanlar zalvorli qati,
rukuga engashghan boshlar dovdilar.
Siquvga solinar sur muxtoriyat,
solinar siquvga ozod shamollar.
Ona Turkistonda kezgan hurriyat
Uyg'ur bolasining hajridan yig'lar...

ORZU

Yo, Xudo deyman-u, qo'llarim ochib
horlik kunlaringni tilab yotarman.
hohn yuragim-la g'azabim sochib
Uyg'ur kamoni-la she'rlar otarmen...

ORZU
Hir lahma g'iyohga aylansam, nafis,
timay potirlasam, qiyg'os bo'ylasam.
Dihit yuragingga ilhomlar solib,
simimi tuyg'ular haqda o'ylasam.
Yayrasam,
jabolol bargim tebratib,
sochim tarasalar samum yellari.
Timay o'saversam, poyimda zamin,
simoga yetguday bo'lsa qo'llarim.
Hir nufas sog'insam
tonjda boshimdan
si'lardek yog'ilgan shabnam yoshini.
Hir maysa bo'lsam-u, unutsam oxir
yelkan ezg'ilagan armon toshini!

LAHZA

AFG'ON SHAMOLI

Hammasi bir gulxan yonida kechar...
Tug'ilmoq...
Yashamoq...
Va o'immoqlik ham...
Tyra jon necha bor jionidan kechar,
Necha bor joiningni esga solar g'am.
Bulutlar samoda kezar yastanib,
Balqigan oy yuzin o'raydi dog'lар,
Yulduzlar militirab turar yasamib
Va xomush kuylaydi mahzuna bog'lar...
Uzoqdan esyotgan harir saboda
Yaqindagi gular taratib atrin.
Hammasi jamlangan cheksiz fazoda,
Hammasi lahzaga evrilar g'amgin...
Quloqqqa chalinar bir ezgin qo'shiq,
(Yarmen tushunaman, so'zları forsiy)
Hammadan oldinroq yaralgammi ishq,
Ishqqa yo'g'rilganmi hadisi qudsiy...
Hammasi bir gulxan yonida kechar,
Gunoqlar...
Savoblar...
Va tavbalar ham...

lli yonda Safedgoh,
lli von Syohgoh,
Hindikush bo'yinda tutashgan tog'lar.
Dashti Marg bag'ridan to'zg'igan to'zon
Minori Sharifning yuragin dog'lар.
Juhondä Lazarjat cho'qqilarida
Kando'sht kosasidan to'kilgan toshlar.
Imozund daryosin irmoqlarida
Joprog'on qayg'uni Xamunga boshtar.
lli olar Qandahor!
lli olar G'azna!
lli olar Qobulning uyg'oq ruhlar!
Yommoqda Xashrudning qaynoq o'zani,
Yummoqda Garnser titroq ohlari!!!
lli epkin istarlar!
lli istarlar!
Vallyar uslagan xoqlarga qadar
All'on shamoliga bermaslar tinchlik!

ZANGLAGAN TIG'

Tig'larning damini qayramas toshlar,
Qayroqlar moziyga ketdilar qaytib.
Yelkada qo'rquvdan osilgan boshlar,
Botirlar jon berdi kalima aytib.

Bir savash uyg'onar olam sahnida,
Oldingdan saflanib ko'rinnmas yog'iy.
Kurakdan sanchilgan tig'lar zaxmidan
Na g'azot oshkor, na oshkor g'oziy.

Sadoqlar huvillar, otmoqlik uchun
Kamonga esh bo'lar o'qlar topilmas.
Oriflar behuda starflaydi kuchin,
Zobitlar qo'lida dushman chopilmas.

Ilonlar chiqmaydi yaxshi gap bilan
Kulchananib yotgan ilonzoridan.
Tig'larni qinida zang guli bosgan,
Jo'mardlar ingranar cho'ng mozoridan.

Xoinlar urchiysi, badbo'y hidari,
Tug'ilar milyonta xoinvachchalar.
Azaliv zaminning bor boyliklarin
Iblisga topingan shaytonlar talar.

ERK

Kutishular namoda ketdi tarqalib,
Dikakoso'r quşlar bazmini boshlar.
Qayroqlar moziyga ketdilar qaytib,
Tig'larning damini qayramas toshlar...

Jaharon tog'larning qoyalarida
Indut ko'pasiga o'rani b shamol,
Sog'imb manzillin soylar bo'yida,
Boshiz surhudlarda uchadi behol...
Uchida uvlaydi og'riq zabtidan,
Sazonlar orzusi – kuzakdag'i erk...
He alab, tog'larning hazin qo'yimda,
Harrin qarshisida barcha yo'llar berk.
G'oddor arachalarning soyalarida
Korshanglar dardidan falsafa to'qir...
Hislarga ko'milib yozgan she'rларим,
Tig'larda daydig'an shamollar o'qir...

SOG, INCH

SOG'INCH

Onaginam,
zaminday xokisor,
osmonday baland,

kaftari gul kabi xushbo'y rayhonim,

yo'qlab kelmadimi bemebr bolang?
Bolam deganingga og'rinar joming.

Oltmish yil olindan aziz umringda
birrov o'ylandingmi o'zingni bir bor?

Bolang uxlatmagagan bedor tuningda
zahmatting yukini etmading nisor.

Shodiling ulashding, olti tomondan
olti jon jismingning quvratin so'rdi.

Tinim ne, bilmadding tonggi azondan
xuftonlar qo'lingni mehnatda ko'rdi.

Qishni qish demading, yozni saraton,
kuz ham saxiylikni o'rgandi sendan.

Umringda bahorlar bo'lganmi?! Qachon?!
Qachon xotiringda halovat to'lgan?

Yemayin yedirding, ichmay ichirding,
kiymay kiydirganing rost edi, Ona.

Mingta gunohimni ming bor kechirding,
yaramni bog'larding qo'llaring qonab.

Safarga otlansam, qanotlar qoqib,
dilpora kuzatding, intizor kutding.

Uchta qiz uzatding, yuraging yoqib,

Onaginam, osmonday qomating qadidini bukib.
Uchta qiz uzatding to'lgan miliyonta she'rim.
Jumma qorayman, umrim rohiga
bor ihar olibdan ulg'aygan yerim.

Bo'limor onamming munis chehrasi,
bor ihar yo'limga intizor ko'zlar.
Bo'limor tonglarning sokin nafasi,
bor ihar duopja yo'g'iylgan so'zlar.

Ash'ulug' shofr - o'zingsan, Ona,
bor ihar sabringdan bir ash'or do'nar.

Holanganit sog'imb giryonsan yana
va yana vuluding sog'inchga ko'nar.
Holanganit qorishgan umr yo'limda
takjalirom g'amin yegan farishtam.

Holanganit qorishgan umr yo'limda
takjalirom g'amin yegan farishtam.

Dunyondan dunyolar izlayman bugun,
Jahaymon, yo'qottib, topganim nedir?

Hujungidan yiroqlab ketganim uchun,
Imjon, bemebr bolangni kechir...

OPAMGA MAKTUB

Opajon,
dunyoda bitta uka bor –
she'rlariga shaydo,

vaqtari tig'iz.

Sizni yo'qladimi aqallli bir bor?

Bir bor yo'qladimi kelsa ko'rgingiz?

"O'zidan ortmaydi",

bahona bari,

Aslida ortmaydi dunyo yig'ishdan.

O'tmoqda umrning

bahor, kuzlari,

bemehr ukangiz ortmaydi ishdan.

Shamollar Urgutdan esar sarsari,

qaldiring'och vijirlab hovlingiz kezar,

Siz tomon talpinib chopganin sari

tiriklik vajlari yo'llarim to'sar.

Men sizdan olislab boryapman, mana,

olislar yurakning qaynoq zarlari,

Sog'inchdan ko'zlarim namlanar yana
va isyon boshlaydi shoir dardlarim.

Opajon,
yo'ning inohnat zarbidan
jahonli turganda ziyyolar sochib,
in qoldi bololdimi

ishan (qo'ridan)

ishaniy ukangiz bag'ini ochib.

Yo'qullan kulchaning jannati atri
hamon chmog'inda xushbo'y aks etar.
Hoxt bulinarni bolalik qadri?
Inki njohimda sog'inch raqs etar.

Opajon,

Hov naha olis o'tmishta

hattadan pastroq edi bo'yimiz.

Hixon hatta bo'ldik, endi har ishda

insha hattordi borar o'yimiz.

Ukchan kashstaning alvon gullari
fotika kontarni yodimga solar.

Yorqin holalikning yorqin tunlari,

motivin xotilar xayolim olar.

Uygarloq qaynaydi qaynaydi qaynaydi

Opajon,
dunyolar sig'mas dilimga,
ba'zida sig'mayman dunyoga men ham.
Ko'zlarigiz qarab qoldi yo'limga..
Duosi mustajob,
munisam opam!

Opajon,
dunyoda bitta uka bor –
she'rliriga shaydo,
vaqtłari tig'iz...

DAVDI KUZ

Onajon!
Kuz keldi, qara, bog'larda,
sarg'aygan yaproqlar bo'lyapti hokim.
Mezonlar sayr etib butazorlarda,
samoda bulutlar suzyapti sokin.
Turnalar arg'amchi tuzib qaytadan
o'sha, ibtidioy qo'shig'in aytar.
Onajon!
Kuz kelib olis jabhadan
shoir yuragimga ezginlik qaytar.

shoh olimbayman, yo'lakdar sassiz,
qiragan xazonlar poyinda yotar...
Bog'li shomollar esmoqda so'zsiz,
shukrighet belangan tonglarim otar.

Immingan daraxti yaproq'in to'kib,
bor kumin moylygo ketar ergashib.

Immingan qo'ovlar qo'nib,
villamn daydigan kuz-la dardlashib...

Immingan yuhodek tilsiz g'amlari
xozda yujudimni xazonday ezar.

Immingan horyapman turnalarga jim,
u'hayman sanoviy qo'shiqlar aytib.

Yuningda bolmag'an paytim
dilini yuraman, kuz kabi daydib...

Onajon!
Kuz heldi, qara, bog'larda...

BESHINCHI TOMON

Onajon!
To'rt tomon sukunat,
to'rt tomon jumlilik,
to'rt yonda to'rt mingta hayot qoldiq'i
To'rt yondan bostirrib kelganday kimdi
to'rt mingta xavotir tuydim oxir.

To'rt tilda so'yładi mudroq botnim,
to'rt yuz yil uxladim zulmatlar aro,
To'rt tomonga chopdim,
chopdim betnim,
to'rt fasl qo'ynda, ham g'amginsaro...

Onajon!

Gunoħlar iskanjasida
to'rt tomonim qibla bo'ldi, bilmadm,
Muqarrab malaklar guvohligida
g'animat damlarni ko'zga ilmadim.

Onajon!

Ketyapman qay manzil sari,
qay makon vujudim bag'rige imlar?
To'rt lahma tavbamga tayanmay hall,
g'aflat uyqulari tomirim chirmar...

MA'SUM XAYOL

Ma'sum jannatining
mugħidha topdim,
niċċi harġi teħrendi hajjaljonindan.
Majolok sejgħi kien minn-hu minn-nuqqod o'tid yonimdan...
Hui humming minawvar laħza-onlari
qolljoni quwonchha to'dirgani rost,
Hui huqqodid, birma-bir aystsam,
minn-hu hisdarim - zohiringga mos...
Hui sinjal yosħlanib yorug' manzilda,
Hui għincha atrinng iziż-dan choping,
Hui fuuħu, entkib ro'zi mahsharda
qiegħi jaġi minn-jannatning
juqgħiha topdim...

SO'Z YO'LI

Onajon,
poyingdan Xudogacha yo'l –
ruhimni chirmagan azob yo'llari,
Haq tomon yolvoriб uzataman qo'l,
Shaytonlar o'ravydi o'ng-u so'larin

Duolar qilaman

yarim dil bilan,

O'zimmi Masihga qilaman qiyos,

Tilsa yuragimni, bitta So'z tilar =

bitta So'z jismimni qulatar noxos,

Tunlari uxlamay yulduz qo'nijdan

bitta So'z ma'nisin izlayman badar,

Kun bo'yil izlayman,

kezaman o'ychan,

poyingdan Xudoning Arshiga qadar!

Men na avliyo-yu

va na Hotamman,

va na qo'llarimdan don cho'qir qushlar

Faqat So'z izlagan

bitta gadomnan,

faqat So'z qo'yinmidaн qo'nijimga tushit!

Thudon,
poyingdan Xudogacha yo'l...

ARAEA

Onajon!

Har kunim – muhim hozirlik,

har kunim Arafot bag'rida kochar,

Goh shayton ko'nglimga qilar hozirlik,

goh Xudo qalbimga hidoyat biehar.

Yuragim zARBining qaymoq lavasi

sarkash tomirimni yoqar titratib,

Onajon,

hayotning oniy lahzasi

o'tmoqda gohi gul,

goh toshlar otib.

Xasta vujudimning har zarras[dan]

istig'for so'raydi ruhim jilvasi,

Onajon,

hayqirgan qalb na'rasidan

eshitilib turar armonlar sasi.

Onajon,

istig'for so'raydi ruhim jilvasi?

Azafotdan ai'ngra qayga tatiyman?

Bir qadam oldinga yuraman nogoh,

ikki qadam ortga suradi g'amlar,

Bolangni qo'llaydi birgina iloh,

o'tmoqda bunyod-u bebunyod damla!

ILK GUNOH

Quyuqlashib keldi soyalar,
quyuqlashdi qumron dardlarim.
Oq yo'rgaklaga meni doyalar
yo'rgaklagan ma'sum damlarim...
Shu labzada kindigim kesib,
qonlar to'kdim, bu - ilk azobim.
Erkinlikning bahridan kechib,
kishanlandi tutqun hayotim...

Ilk nafasdan o'pkam kengayib
dunyo changin yutganim ham rost.
Ko'ksimgacha boshimni egib
bu xushlikka qildim e'tiroz...
Ilk so'zimni oz-moz eslayman,
chinqiriq bir yig'iga o'xshash.
Ona, endi qandoq yashayman?!
Tomirimiz bo'lmasa tutash!..
Vujudingni titratgan to'lg'oq...
Jonim achiir, barrini aysam.
Ona, dunyo rahmingdan torroq,
imkon bo'sa, rahmingga qaytsam...
Qirq yil juftin yo'qotgan qushdek
qirq jomimidan sitildi ohim.
Ona, dunyo ekan-ku tushdek,
kelishim-u ketish - faryodim...

Senga to'lg'oq azobin berib,
ilk gunohim sodir etarman.

Shu gunohkor boshimni egib,
Haqdan keldim, Haqqa ketarman...

Quyuqlashib kelar soyalar,
quyuqlashib qumron dardlarim.
Oq kafanga meni "doyalar"
kafanlagan g'amgin damlarim...

SHAM NOLASI

Shunchaki yonmasdim
o'zimdan kechib,
qabrimga aylanib
o'tirgan joyim.
Ne yilki, bag'rinda
Non-u tuzim yeb,
ichimdan yoqmasa
lp degan xoin!!!

Shunchaki yonmasdim
o'zimdan kechib,
qabrimga aylanib
o'tirgan joyim.
Ne yilki, bag'rinda
Non-u tuzim yeb,
ichimdan yoqmasa
lp degan xoin!!!

O'G'LIM ISMOILGA

Bu foniy dunyoning har kuni – kurash,
har dami – janggohning qaymoq jabhasi.

Har lahza – qirg'inli ofatga o'xshash,
har qadam jaranglar qilichlar sasi.

Har manzil – yog'yning pistirmasida
shaytoniy vujudlar payt poylab yotar.

Har sahar yorishgan sharqning ufqidan
savashga chorlovchi g'amgin tong otar.
Yog'ilur paykonlar yomg'iri sharros,

qalqoning sabrini sinaydi toshlar.

Kim o'ngdan, kim chapdan chang solar noxos,
sadog'ingda tugab borar bardoshlar.

Sipohiy siyratin bilmassan uzoq,
bilmassan do'st kim-u, dushman kimligin.

Taloto'p qirg'inda qo'yarlar tuzoq,
eng xavfli ofatdir – g'aflat jumligi.

Gohida muzaaffar shamollar esar,
goho mag'lubiyat quchar dunyoni.

Xufiya sharpalar atrofa kezar,
goh qora bulutlar chulg'ar samoni.

lymon-e'tiqoddan tut qo'ida qalqon,
haq yo'lda zuifiqor qiliching o'ymat.

Faqat rost so'zlardan yo'llagil paykon
va halol jang qilib yog'yni qulat.

Shafqat neligini bilmagan dunda,
unutmaga, aldonvi o'chirib bo'lmas.
Har neni kechirish mumkin bir kunda,
Ammoki xoinni kechirib bo'lmas...

QALAM NIDOSI

Boshimni tikaman zo'r musibatga,
yo'ng'ich fikratimni ezz'ilar mayin.
Qismatim chulg'anar bir haqiqatga,
kichrayib boraman yurganim sayin.

Qalbimni kemirar qog'oz bettim,

sovrlilar ichimda qoraygan g'amlar.

Ortindan mung'ayar tarqoq izilarim,

vujudimni quchar turfa odamlar.

Ba'zan she'r yozaman hislarga cho'mib,

yozaman ba'zida irfon xatlarin.

Faqat og'rinaman, ko'zlarim yumib

yozganda munofiq malomatlarin.

HAZRAT

Deraza epkini pardani yelpib,
iznsiz xonamga kirganda shamol,
Xushuvrat parilar yonimga kelib,
yana olislarga boshlaydi xayol...

Yetaklar tarixning zarhal qa'riga,
Hirot yo'llarida sayr etar ruhim.
Ko'hna Xurosonning sokin bag'riga
uyg'unlashib borar dilda shukuhim.

Kayolan Hazratning maskanin topib,
Sohir hayajon-la eshik qoqaman.
Pariro'y nigorlar hijobin yopib,
eshikbon sas berar: "Hozir ochaman!"

Asta ichkarilab boraman, yo, Rab!!!
Shinam yo'laklarda muattar gullar.
Yam-yashhil daraxtlar ufqqa qarab,
shoirona ilhom ichida gurlar.

Chahchahlar men nomin bilmagan zarqush,
ariqlar jildirab oqadi rangin.
Jannatda yurganday bo'llaman sarxush,
marmar hovuz yuvar nilufar bargin.

Asta uyg'onadi Afg'on shamoli,
salomga chog'lanar bulbullar g'ujig'on.
Aks etar gulshanda Firdavs jamoli,
har lahza qalbimni chulg'ar hayajon.

Ichkari hovlida, ranglar sahnida
sukutga tolgancha o'y surar Hazrat...
Shu onda suzarmi g'azal bahrida,
nazm gulshanida bolig'a fikrat...

Yaqinroq boraman, nurli yuzlarin
shu'lesi atrofni yoritib borar.
Muborak lafzida aytar so'zlarin
kotibul asrorlar tarixga yozar...

Ta'zim-la, hayajon qutqusin yorib,
Go'zal Samarqanddan salom aytaman...
Har kuni xayolan Hirotga borib,
Hazratni bir borak o'rrib qaytaman...

BUZUKVOR

...Isitmatalab borar shahzoda...
G'alyayonga chulg'anar poytaxt.
Hind quyoshi yongan havoda
samum yelar Gangadan karaxt.
Qiziyapti Zamin hil berib,
xarsang nurab bo'lmoqda mayin.
Shamday so'nib borarmi, erib,
og'irlashar dard soat sayin...
Lab tishlaydi hassos hakimlar,
topolmaydi shifo malhamin.
Xastalik dil g'amini imlar
to'ldirolmay dunyo bir kamin.
Hirotda jim, Qandahor, Qobul,
Panipat jim, Dehlida jimdır.
Hind ummoni uyg'otgan dovul
Buzruk vorning qoniga singir.
Yulduz terar bedor samoda,
oromini izlar shahanshoh.
G'amlaridan simirar boda...
"Najot bergin, rahmdil iloh!..."
Mayjanadi muazzam sog'inch,
mavjanadi olamlar dodi.
Shahanshohni o'rtaydi o'kinch,
olamlarni buzar faryodi...

Shimol yoqdan esgan shamolda
Andijonning bo'yini hidlar.
Oy evrilib topgan zavolday,
shuurini og'ular hindlar...
Taxt huvillar, mana, necha kun,
Joynamozda sojid manglayi.
Shifo tilab dilbandi uchun
duo qilar titroq tanglayi.
Samolarda parqut bulutdan
Hind do'liday yog'ganda hislar,
Tamomila o'zin unutgan
shoh zulmatdan yog'duni izlar..
Aylanadi falakda kavkab
quyosh girdin aylangan kabi.
Vujudida ixlosin o'rab
pichir laydi oyatdan labi.
Shahzodaning tegrasida bot
Buzrukvor Pir nafasin yo'llar...
Uchqunlana boshlaydi hayot,
ishq malhami qoniga o'rlar...
Sayyor kezgan daydi majnund
shahzodani tark etar dardlar....
Gard yuqtirgan qora quyundek
Shahanshohni zabit etar g'amlai

HUKM

Abdulla Qodiriy xotirasiga

Olamni titratdi o'qning ovozi,
Nilkabi manglaydan oqdi issiq qon.
Sindimi bag'ringda sher o'g'lon sozi,
O, Ona Turkiston, Ona Turkiston?..
Endi huvilarmi
yashil bog'laring,

kuz rasmin chizarmi xazonrez falak?
Yuraging o'rtagan farzand dog'laring,
qizlaring qayg'uda yotar jonsarak.

Endi xayollardan vorid shajarda
turfa rang bo'yoqlar sepilgan yo'llar,
guzar-u, nohiya, har bir shaharda
alvonrang tug'larni tutarmi qo'llar?
Panalab xoinlar

yoqasi ichra,
gundon bo'ladirmi chirkin boshlari?
Endi samolardan vujuding uzra
yog'masmi tunlarning qonli yoshlari?
Endi jo mardlarni qiyaratgan qiron
pokiza boshlarga otilgan tuhmat.
Orsiz bag'irliarda urchigan chayon
urchisa iblisrang badbo'y xusumat...
• 40 •

Endi vohalarda daydigan nurlar
qo'nimin topmagan devona shamol,
sochlarin timdalab yig'lagan hurlar,
endi xotiringni o'ritar bir savol...

Savolki, mardlarni yig'latar beun,
savolki bag'ringdan otilgan vulqon.
Yovga ters boqmagan jo'mardlar uchun
bir siqim tuprog'ing'bo'ldimi makon?!

KEL...

Arazli kunlarni unutib tamom,
unutilib dildan qayg'ular-u g'am,
bir bora kelsang-chi endi men tomon,
kelgin, diydoringga to'yayin, erkam.

Shamollar o'yungan hislaring-la kel,
yo'qlab kelishingga qolmasin shubham,
o'zib ketolmasin qadamingdan yel,
kelgin, diydoringga to'yayin, erkam.

Harir bulutlardan hijob yopsa oy,
charog'on yulduzlar chiqqanda ko'rkan,
oyday yuzlaringda aks etib xumoy,
kelgin, diydoringga to'yayin, erkam.

Muattar bo'yingga dillarim qonib,

nafis nafasiningda barq urib ko'klam,

yana tomirimda qonlarim yonib,

kelgin, diydoringga to'yayin, erkam.

Yog'dirib boshimdan mehr yomg'irin,
chanqoq yuragimni sug'orib bekam,
mehrga aylanib ketay oxiri,
kelgin, diydoringga to'yayin, erkam.

Hamalning amali gullaganda kel,
kelgin, farishtalar o'rasha togram,
hijronning vujudi nuraganda kel,
kelgin, diydoringga to'yayin, erkam.

Umr ham poyonlab borsa oxiri,
sog'inch qaddim egib qilganida xam,
qulamay jismimning uyg'oq zohiri,
kelgin, diydoringga to'yayin, erkam.

YOL

Yiqilsam, boshimni silaguvuchi yo',
yursam, tovonomimi o'par tamshanib.

O'tirsam, og'amday uzzatuvchi qo',
yotsam, vujudimni quchar yastanib...

Olis manzil sari yo'l olsam badar,
jimgina kuztagan, ranglari uchib.
Uzoq ayrıliqdan keyin har safar
qarshilar qadamim, tuprog'i ko'chib...

Showullar yuz yillik adil teraklar –
boshlari samoga yetgan mardlarim.
Idrokim shu yo'ldan olamga hatlar,
shu yo'ldan boshlanar ma'yus dardlarim.

Shu yo'llar guvohdir shodliklarimga,
guvohdir qayg'uli kunlarimga ham.
Bir kuni kuzatar so'nggi yo'limga,
bir kuni ortindan chekib qolar g'am...

KOFARNIHON ARMONI

*Fazilatli ustozim Asqar Mahkamning
porloq xotiralariga bag'ishlayman*

- 1.
- Buvijon,
sarg'aygan horg'in ko'zlarining
dunyo osmoniga boqarkan ma'yus.
So'lig'ing qorishgan g'amgin so'zlarining
loydevor poyidan o'tmadi hanuz.
- Hanuz nigohingda sog'inch damlari
tah-batah qatlamin etadi hosil.
Ko'ksingni kuydirgan ochun g'amlari
hanuz peshonangda mashaqqat nozil.
Tonggi ibodatlar halovatidan
duoga ochilgan titroq qo'llaring,
tilingdag'i oyat tilovatidan,
samoga intilar iymon yo'llaring.
Bahoring yomg'irli, xazonli kuzing,
saratonda jazzoq kuydirar jisming.
Yaralgandan buyon o'ylamay o'zing
sabrga aylandi muborak isming.
- Buvijon,
Dunyo, bu - bir tutam xasdek
qovjirab borarmi vaqt ofatidan?
- 2.
- Kofarnihon – dalli hamrohim,
darveshday yohulab mavjilaring kelar.
Sening-la oqmoqda dildagi ohim,
sening-la umrimming yillari yelar.
She'r kabি shariqiroq to'lqinlaringda
tomchilar samoga sachrab raqs etar.
Ruhimni o'stirgan sohilaringda
nuroniy buvimming nuri aks etar.
Qadimiy o'zanning sarhadlaridan
qonimiga qorishgan suvlaring oqar.
Ming milga cho'zilgan farsahlardan
umrimming millari moziyga boqar.
Sukutda yotibman, xayollarimda
bag'rida erkalar onajon – yerim.

She'rlardan iborat umr yo'linda
Kofarnihon, sensan – eng so'ngi she'rim.

SHE'R FARYODI

Shavkat Rahmon xotirasiga

Armon hislarini tuydi ulug' yo'l,
armonga aylanib oqdi daryolar.
Gulzorda gulladi armon degan gul,
armonda titradi go'zal ma'volar.
Samolar boshinga aylandi charxdek,
dunyolar yig'ladi, yig'ladi g'amgin.
Tog'larning yonida turibman-u, lek
armonlar rostlamas egik qomatin.
Vahdat kuyularining manzillarida
oqmoqda hayotining yugurik oni.
Ko'hna Kofarnihon sohillarida
Jim orom oladi daryo armoni...

Ko'ziangan manzillar hali ko'p olis,
olis samolarning baland toqlari.
Qattiq yer bir kuni yumsharmi xolis,
qachondir boshlanar yo'qlik choqlari.
Boshlanar mensizlik davri yangitdan,
izlarim topilmas kunlar boshlanar.
Ruhim-la kuzatib turaman chetdan,
bizni sog'inuvchi ko'zlar yoshlanaar.
Daragim topmaydi shamollar hatto,
sochimni o'pmagan epkinlar so'nar.
Na mehr nurini sochmaydi samo,
na yer ham men birla kamrari to'lar.

Xazonlar yo'lakda sarg'ayar har kuz,
ko'klam ham takroriy qo'shig'in aytar.
Qolsa, izlarimdan qolar bitta so'z,
so'z ham ibtidoy jimlikka qaytar.

Na sizning ko'nglingiz o'ksinar bir kun,
na do'stlar arzitib yilda yod etar.
Qolsa, hayotinga yasagan yakun –
Qop-qora chechakday she'r faryod etar...

ARMON

Rauf Parfi O'zturk xotirasiga

Kim bilsin,
ertaga kimmiz, nimamiz?..
Balki, dunyolarni qucharmiz, erkam,
balki, koimotdan bong berar bir So'z,
balki, yulduzlarga uchamiz beg'am...
Balki, yer ostidan panoh topgaymiz...
Semmi, sochlarimi silagan mayin?..
Semmi, xotiringa botgan tig'larim...
Kim bilsin, umr ham o'tgani sayin
unutilib ketar,
balki, so'zlarim...
Kunduz samolarni bezagan quyosh
va bog'lar bag'rini salqinlatgan yel,
bir lahma,
bir lahma kechagiday yosh,
men quvib yetmagan
kapalakday kel!

Kelgil,
dardlarimga malhamlar ulab.
Axir, yuragimning qulfi bittadir,
axir bittadirman,
yonyapman, gurlab...

Kim bilsin,
samoviy durkun hislarim,
shu zaylda oqyotgan sirlarim nedir?..
Ortidan yig'larmi shoir so'zlarim?!
Yig'larmi, shoirlik qilgan she'rlarim?..

PARCHA

Bir otash yongaydir,
bir ishq yongaydir,
yongaydir atrofga taratib nurin,
ko'lanka soladi titroq vujudlar.
Yo, Xudo, asragil
asriy zabonim.

Bir his ber, yonguvchi
otashdan uchqun,
bir lab ber,
pichirlay, oyatlar sehrin.

Bir qalb ber,
toabad Seni sevguvchi...
Yo, Xudo, munglagan
hislar yurtidan,

bir tuyruk ochilmay,
bir tan sovumay,
poyoniga yetmay

umr yo'llarim,
bir sado chorlasa,
g'aflatda yotmay
O'zingga eltvuvchi
sharaflı yo'l ber.

Qo'l ber, darg'alarda
toyinsam ba'zan,
Ko'klarga yetguvuchi

parvoz ber baland.
Bir ruh ber,
Haq kelsa, jomni aymay
nafsga jahd qilar
bitta iymon ber...
Yo, Xudo,
samolar yiqlar kunda,
tog'lar-da sarobday, to'zimay burun
va daryo bug'lanib
qurishdan avval,
va yer ham tekislab,
yorilmasidan,
zilzila yutmasdan kahkashon zahrin,
bir ishq ber,
sevguvchi,
yonuvchi qalb ber
va ishqim taftidan
isinsin bag'rim...

MUSOFIR

Ey, jon!
Bu ko'hna chang bosgan
zaxkash do'konda,
Attor rastasining bir chetidagi
namxush va ko'rimsiz
yotib bir yonda
kasod bo'lgan mato kabisan, ey, jon...

UZLAT

Ey, jon!
Darbadar uloqqan
bir dervish misol
va olam zahmatin o'ylamagancha,
o'zingdan, o'zgadan kechgancha oson,
O'ziga talpingan bir qushsan, ey, jon...

Ey, jon!
Gohida iymonda,
goho g'aflatda,
goho zulumatda manzil-bamanzil,
goho devonalik,
goho fikratda,
nafsingga juhd qilib borasan, ey, jon...

Ey, jon!
Ey, musofir jon!

Tug'ilmoqlik - haqdir,
Ol'moqlik-da - haq.
Dunyo bir vafosiz yor kabi bejon.
Topganlarining - haqdir,
yo'qotgaming - haq,
yo'qotib topgaming ne bo'ldi, ey, jon?..

Bir kuni

shoxlari shitirlayturg'on,
chinorlar bargidek xazonrez bog'da
kuzak shamollari to'zganda to'zon,
izlama bargrezon vaslim shu chog'da...

Bir kuni

voz kechib, hoy-u havasdan,
haq sari tobora borsam yovuqroq,
hozir isinib ol, u kun kelmasdan,
bilaman, o'sha kun bo'lar sovuqroq...

Bir kuni...

SUHBATDOSH

Bir dilkash suhbatdosh izladim g'arib,
izladim osmonning yetmish qatidän.
Takror kelaverdi bir his axtarib,
og'rindim jimlikning mashaqqatidan...

Og'rindim sasbermas xayollarda jum,
jimdir sukunatning yovvoyi qa'ri.
Xoblardan qarayman, ko'rimmas hech kim,
huvillar sirlari sovrligan bag'rim.

Huvillar, parilar o'ynagan bog'lar,
shaharning shom yegan ko'chalari ham.
Odamzor zaminda yurar-u sog'lar,
yoninga yo'lamas jununi borlar.

Tobora soyaga do'nadi jismim,

aylanar ruhim ham xilvatxonaga.
Bitta suhbattoshning so'rayman ismin,

kutaman ko'z tikib uzlatxonaga...

Huv o'sha tong yotgan sharqning ufqidan

kelarmi bosh olib zarafshon quyosh?..

Va tungi g'ussaning ovloq zuhridan

yoninga kelarmi bitta suhbatdosh?..

ISHQ

Bugun anglab yetdim barini,
ayon bo'ldi oydin haqiqat.
Titkilabman ko'ngil qarimi,
ko'ngil bo'lib qolibman faqat.

Angladimki, ishqdan ayromas
vujuddagi har bir hujayram.
Angladimki, tomirda qonmas,
ishq olovi oqar muntazam.

Angladimki, toza vujudda
jilva qilgan bu zulfiqor ruh,
boshdan-oyoq sohir hududda
tavbalardan tuyadi shukuh.

Angladimki, ayromas ishqdan
tanandagi omonat bu jon.
Qo'l yuvaman endi har ishdan,
O'zing qo'lla endi, Xudojon.

Angladimki, maqsadim faqat
rozililing topmoq, aslida.
Ishq oldida yo'qolur toqat,
ko'ngil tashna Haqning vasliga.

Angladimki, ishqimidan bo'lak
o'tkinchidir mayda lash-lushlar.
Endi uchib ketolsam kerak,
Uchganiday samoviy qushlar.

Angladimki, ishq to'la jomdan
tomchi tortgan sayyor ovchiman.
Hatlab o'tib ketaman tomdan,
Siz tanigan bir yo'lovchiman.

Angladimki, haqiqat nedir,
nedir asli ko'ngil maslagi.
Endi faqat ishq mayin keltir,
endi faqat ishqdir matlabim.

Angladimki, sajadogohimda,
mehrobimda, Ka'bamda ham ishq.
Tasbeh ayrgan har bayotimda,
gunohimda, tavbamda ham ishq.

Angladimki, o'tli ro'yoda
faqat bitta haqiqat bisyor.
Bu o'tkinchi yolg'on dunyoda
bitta Xudo va bitta Ishq bor...

IQROR

Ko'zları ko'r bo'idi haqir dunyoning,
dunyo dunyoligin unutib qo'ydi.
Yuzlari qoraydi moviy samoning,
bulutlar azador yomg'irin quydi...
Na yulduz charog'on porladi chaqnab,
na quyosh nuridan sochmadi ziyo,
na oyning chiroyin bo'lmaydi alqab,
na tog'lar ohimga bermaydi sado...
Bir enlik gap edi ko'ksimda yotgan,
g'urublar ichida gullagan g'urbat.
Bugun siyratimda nuqlarlar otgan
azaliy o'tmishning ruhidir faqt.
Jismidan ayromas jismoni hislar
va tushkun xayollar o'tirar sokin.
Kecha unutilgan shaytoniy izlar
qaytadan jismimga bo'immoqchi hokim.
Qochib ketayapman o'zimdan-o'zim,
o'zimdan gohida nafratim qo'zib.
Goho tushlarimdan so'rayman to'zim,
goho xayollarim ketyapti to'zib...
Mana, Elburssning cho'qqlaridan
goh Mag'rib, goh Mashriq tomonga boqib,
o'mishga aylangan tarix qatidan
Nil kabi shovvullab ketyapman oqib...
Zulmat yopirilar, zulmlar aro

mazlum qonlariga sachradi qonim.
Valiylar oh chekar va g'amginsaro,
dahmalar qo'yinda og'riydi joni...
Turkiy ko'zlarimning tubsiz qa'rida
tublarin yo'qotgan ummonlar yotar,
Ko'zları ko'r bo'lgan dunyo bag'rida
yuzlari qoraygan tonglarim otar...

YOLG'IZLIK

Shu qadar yolg'izsan...
Judayam yolg'iz.
Kimsa yo'q olamda yolg'izroq sendan...
Og'iz juftlamoqqa so'z yo'q bir og'iz,
panoh yo'q,
yolg'izning yolg'iz fikridan...
Taskin yo'q,
ko'nglingga malham bo'gulik.
Malham-da topilmas dil ohing aro.
Dunyoni muzlatgan yolg'iz ko'rgulik,
yolg'izlik bag'rida tun - motamsaro...
Hamroh yo'q,
ruhingga ergashar nur yo'q,
yo'qdir jismlarning yolg'iz matlabi.
Koinot bag'ridan otilar bir o'q
va sokin sukunat erur mahraming,

ORTINGGA BOQASAN

Ortingga boqasan,
soyang-da yolg'iz,
oldingda nurafshon yolg'iz yo'llaring.
Chor tomon ro'yoda evrilar bir his,
samodan uzanib ketar qo'llaring.
Tungi yog'dularni elaysan takror,
elaysan ko'zdagi yoshlaring tinmay.
Asli muhabbatdan yolg'iz nima bor?!
Nima bor yolg'izroq, aytin-chi, ishqdan?
Noparmon, g'amolud,
bod chalgan saboh,
nasimlar-da horg'in, g'amangiz shamol.
Bitta aso kerak va bitta kuloh
va yolg'iz surmoqqa eng yolg'iz xayol...

DARYODIL

Tomchi so'raganga daryoni berdim,
ulashdim qa'rinda ne bor, barini.
Har bahor boshingga tolbargak terdim,
har kuzak g'amladim xazon bargjni.

Mehrga aylanib ketdim oxiri,
aylandim xushsuvar bog'lar rangiga.
Qirg'oqlarni yuvgan ishqim zohiri
namliklar ulashdi sahro changiga.

Muazzam chayqalib oqdim ham badar,
bag'rimda turfa xil hislarni ko'mib.
Ammo yetolmadim ummonga qadar,
daryodil o'zanim oqsa-da to'lib...

Tomchi so'raganga daryoni berdim...

FEVRAL TONGI

Yakshanbada oynakdan qarab
hovli tomon boqar edim jim...

Derazamning tokchasi taraf
boychechakka tushdi-ku ko'zim.

Yodga oldim, kecha qizimga
hadya qilgan edi o'rtog'i...

Sayr etishgan dala yo qirga,
boychechakgul terishgan chog'i...

Xush kelibsan! Ey, jajji mehmon!
Ko'klamoyning quvnoq elchisi.

Bolaligim eslatding shu on,
dimog'inda yalpizlar isi...

Kechagina sho'xliklar qilib
yugurardim qirning qo'yinda.

Qor ostidän boychechak terib
o'par edim oltin bo'ynidan...

Kechagina ko'klam qizini
bir ko'rmoqlik uchun kattalar
eshigidan haydamay bizni
uzatardi qand-qurs, chaqalar...

Kechagina bahorni qo'msab
tog' havosin zavqin tuyardim.

Zar qog'ozga ohista o'rab
boychechakni jondan suyardim...

Bugun endi kechagi qirlar
tosh yo'liga do'ndi shaharning.
Boychechakgul o'sgan adirlar
xotirasi endi saharning...

Bugun qo'lda boychechak emas,
qalbing tutib borsang ham bashar,
Tamasiz bir so'zini demas,
naf ko'rmasa, seni haydashar...

Tashvish ungan har qadamingda
g'amchechakdan bezaysan alvon.
Dunyo yetmas sening kamingga,
terganlarim yetmaydi hamon...

Xayollarga berilib shu dam
labda tuydim yoshning izini...
Qani, qirga qo'ysam-u qadam,
quchib yotsam ko'klam qizini...

FEVRAL O'YLARI

Uzayib boryapti sokin kunlarim,
tunlarim qisqarib bormoqda badar.
Zamin qaviyapti yashil to'nlarin,
bulutlar o'y surar choshgohga qadar...

Qish bo'yli yopilgan derazalardan
yulinar shamolni to'sgan pardalar.
Ayozda muzlagan mezanalarda
muazzinga hamroh kezar sharpalar.

Quvlikni boshlaydi yaydoq dalada
inlarin yo'qtotgan sayroqi qushlar.
Ismaloq uyg'ongan tonggi pallada
shabnam maysalarning ko'nglini xushlar.

Ariqlar sharqirab oqmoqda shoshqin,
ketmonlar zang bosgan yuzalarin yuvar.
Cho'qqilar ko'zyoshin to'kmoqda horg'in,
jilg'alar bir-birin ortidan quvar.

Xokisor fevralning kemtik bag'rida
shoirlar bahorni alqab she'r yozar.
Uzayib boryotgan kunlar qatida
Fevralga qo'shilib vujudim ozar.

KO'KLAM

So'zsiz tikilaman, yalang'och shoxlar
kurtagin o'stirar keksa tutlarim.
Tunlarim qisqarib boryotgan chog'lar
uzayib boryapti sokin kunlarim...

Uyg'ona boshlaydi Urgut tog'lari,
kaptari kurk bo'ilar Xoja Amonning.
Nurlanar qaytadan Archazorlari,
o'rikli gullar Omonqo'ttonning.

Cho'qqidan ma'vega sakraydi Sorlar,
ko'zlarini yashnaydi yashil boronda.
Tabiat bahorni qo'yniga chorlar,
maysalar gurlaydi Allayoronda.

Yastanar Ispanza kengliklarida,
har ariq bo'yida bo'ylanar yalpiz.
Purviqor cho'qqilar muzliklaridan
quvonch yoshlарини оqирар Gulqiz.

Ko'k sepin yoyadi So'fiyon bag'ri,
chuchnmoma xabarlar oladi do'stdan.
Bulutlar - ko'klamning suvli lashkari,
bahor boshlanarmi bu yil ham G'o'sdan?

Nihollar ishq emib naysonga cho'mdi,
ko'klamoy qo'llida Rayhon abrlar.
Qizg'aldoq bargi-la yuzlarin ko'mdi
mozortepadagi nurli qabrlar.

Yangradi Navro'zning nozik torlari,
To'pxona boshida o'ynadi Hurlar.
Yana Torinjakning lolazorlari
dillarin yozmoqqa yoppalab qirlar.

Esmoqda nasimlar yashil vodiydan,
qoqio't gulidan to'qiyman bayot.
Takror bo'laverar bu hol moziydan,
Men uchun Urgutdan uyg'onar Hayot!

UYG'ONISH

Uyg'onar mushk to'la ko'm-ko'k nastarin,
shabnamlar ishq emib yotar g'unchadan.
Bolari gulzorni kezgani sayin
ko'klam asalini yiğ'ar har qadam...

Uyg'onar muhabbat nafosatida,
uyg'onar qalblarda ishq ertaklari...
Nozik chamanlarning sabohatida
iforin sochadi gul kurtaklari...

Uyg'onib boradi qalbda muhabbat,
ishq guli muattar bo'yini yozar.
Firdavsiy masimlar esar-u, faqat
Ko'klam survatidan eslarim og'ar...

Uyg'onar miszg'igan yashil kelinchak,
uyg'onar novdaning mudroq hushlari.
Qirlarni quchoqlar alvoniy chechak,
janubdan qaytadi jannat qushlari.

Uyg'onar movyrang ko'l tublariда
ayozlab muzlagan oltin baliqlar.
Bepoyon o'rmonning hududlarida
uyg'onar uyqudan uxloq ayiqlar.

SO'NGGI KUN

Ming yilki, shoxlarim gurladi yashnab,
ming yilki, uzandim bulutlar tomon.
Ne-ne sovuqlarga dosh berdim yashab,
ne-ne talafotdan qolgandim omon.

Ming yilki, ildizim yerning qa'riga,
tobora chuquurroq sanchidi tabiiy.
Har yili sarg'ayib kuzak bag'riga
xazonrez barglarni to'kdim assabiy.

Gulladim, soyalar soldim ham quyuq,
qushlarga halovat baxsh etdijonim,
Ming bor kallaklanib, yig'ladim kuyub,
ammo pastlamadi betoqat orim.

Ming yilki, saraton chillasidagi
olovrang havoni simirdim qaqshab.
Bir epkin saboning jilvasidagi
bokira hislardan chayqaldim yashnab.

Ming yilki, serhosil quvvatim berib,
asalday shirali mevalar tugdim.
Ming yilki, mardona ko'kragim kerib,
dunyoda eng yolg'iz daraxtday turdim.

Ming yilki, ildizim, tanam bag'rini
g'alvirday kemirdi nobakor qurtlar.
Ming yilki, men ko'r gan tuslar ta birin
Osuda so'yoldi yusufrang qushlar...

Bir qattiq shamoldan yiqliddim uvlab,
mozorimga do'ndi gullagan joyim.
Meni yiqtitmadni shamollar guvlab,
yiqtiddi ichimda o'rlagan xoin!!!

APREL IBODATI

Muhojir tomchilar yog'moqda sharros,
Yog'moqda sajjoda bulut ohlari,
Chaqmoqlar duosi taralur noxos,
Tog'larda aks etar qaldiroqlari.

Daraxtlar iqomat lahzalarida,
tarnovlar rukuda salovot aytar.
Tasbeh o'giryotgan jilg'a bag'rida
Hojija yomg'irlar "makkadan" qaytar.

Kurtaklar gullamoq payg'omin olib,
Yaproqlar kiyadi yashil libosin.
Bog'lar mehrobiga joynamoz solib
Maysalar sajdaga qo'yadi boshin.

Muazzin shamollar mezanalardan
Borliqni uyg'otib chaqirar azon.
Jamoatga shoshib aprel qaytadan
Yaxtagin baridan to'zitar to'zon...

Ulamo chinorlar dastorin kiyib
Saflangan borliqqa imomat o'tar.
Takbir aytmoqlikka teraklar turib
Bir nafas muhojir yomg'irni kutar...

BOLALIK

O'g'irlab qochardim oy o'rog'ini
yulduzlar yo'llingga yoyilgan mahal.
Do'st tutib qushlar-u qirchumolini,
Onamni yo'llinga qillardim mahtal.

Shamollar og'amdek, yelkamdan quchib,
anholar bo'yida o'tardi kunim.
Goho kapalakning ortidan uchib,
qanotga aylanib ketardi qo'llim.

Uzoq sirlashardim jilg'alar bilan
bag'ridan firuza toshlarni terib.
Tolxivich qo'llimda bo'lardi saman,
kamalak otardim qulochim kerib.

Urgut tog'larining qorli cho'qqisi
murg'ak yuragimga solardi g'urur.
Dadam ko kartirgan atirgul isi
beg'ubor qalbinga berardi huzur.

Burnin chinchillardim goho singlimming,
luchchak shaftolini terardik birga.
Bedazordan o'rgan shodliklarimning
barini hovuchlab chopardim qirga.

Ulkan o'rikklarning baland shoxida
o'zimni hammadan baland sezardim.
Boychechak kulgusin izlab gohida
tongdan oqshomgacha dala kezardim.

Bir burda non bilan ko'nglim to'q edi,
neligin bilmasdim olam g'amlain.
Eh, o'sha kunlarda beg'ubor edim,
kemtigin ko'rmasdim dunyo kamlarin...

Bugun o'g'irlayman oniy fursatim,
yulduzlar yo'limga ko'z tikkan mahal.
Do'st tutib o'kinch-u qayg'u-hasratim,
o'limni yo'limga qilaman mahtal.

Tashvishlar og'amdek yelkamdan quchib,
besamar chohlarda o'tyapti umrim.
Endi ehtiyojning ortidan uchib,
kishanga boylanib ketyapti qo'llim.

Dunyo daraxtining pastqam shoxiga
o'zimni hammadan pastqamroq sezib,
samimiyl kulgumi izlab gohida,
odamzor zaminda yuribman kezib.

Bir burda halovat ko'nglim to'dirib,
ortmoqlab boryapman olam g'amlarin.
Ozimni har nega arang ko'ndirib,
Yo'qotib boryapman oniy damlarim...

Uzoq sirlashaman sokin tun bilan,
bag'ridan xastahol so'zlamni terib.
Tushlarimga kirar xivchli saman,
tonglarni otyapman qulochim kerib.

Ona Turkistonning dardli cho'qqisi
bemor yuragimga solyapti g'urur.

TASVIR

Qarang, ufqda oy to'idi – g'arib.
ohlaridan shafaq qizardi.
Shom taftidan iliq, mung'ayib,
bolashamol har yon esardi.

Telbalandi ona tabiat,
quyosh g'arbiy manzilga qaytdi.
Qora libos kiyib adirlar
yana g'amgin qo'shig'in aytdi.

Orolanib baqa suvloqda
chorlar milyon oshiqlarini.
Taloto'nda o'ynagan qushlar
ichayapti tunning g'amin.

Osmon yetti paris – hulkar
toq burjida aylanib yurdi.

Oislarda daydigan itlar
oy nuriga cho'milib hurdi.
Xarobada boyqush hukmidan
qo'rquv har yon tarqalib ketdi.

Yaproqlari to'kilishidan
daraxtarga vahima yetdi.
Atirgulning g'uncha labidan
shabnam to'yib bo'salar oldi.
Oppoq, to fin husnini maqtab,
oy dilimga hayajon soldi...

RADDIVA

Daryo sohilida o'tirdim uzoq,
o'yladim ming yillik xayollar raqsin.
To'lqinlar sohilni yuvmoqda, biroq
ko'rinmas ko'zdag'i xayolchan aksin.

Ko'rinmas sochimni o'ynagan yellar,
qumloqda vujudim cho'kmoqda tabiiy.
Maysalar samoga uzatar qo'llar,
xarsanglar o'y surar avliyo kabi.

Ko'piklar mavjilanar dalli daryoda,
oqimlar oqimnga qarshilab suzar.
Tobora hayratim bo'lar ziyoda,
tobora shamollar ko'nglimni ezar.

Butalar shoxiga ilingan mezon
harir pardasini turar o'ynatib.
Turib ketmoqlikka topolmam imkon,
sohillar qo'ydi-ku meni o'ylatib.

O'ylayman, ko'z ko'rmas yo'llar-da jimidir,
ko'ksimga daryoday quyilar g'ashlik.
Parishon holimi so'rasa kimdir,
daryodan qilyapman ko'chirmakashlik...

NIL TO'FONI

...O, o'sha vodiyning xurmozorlari,
Nilning sohiliida o'ynagan qumlar.
Mavjlangan daryoning oh-u zorlari,
yag'rini shamolni ko'rmangan qullar...
Tosh bosar yelkasin, qobirg'alari
zil-zambil xarsanglar yuklanar zimdan.
Mehnatda qorayib borgani sari
najot tilamoqni bilmaydi kimdan.
Osmonga tirmashgan ehrom changlari
yoshli ko'zlariga balqigan oydek.
Hukmdor Fir'avnning burg'u, zanglari
basma-bas chalinar sharqiroq soydekk.
Qirg'oqda chayqalgan xurmo barglari
qaynoq kun taftining hovurin bosib
Nilning to'lqinlangan inju-zarlar
tog'larning qo'ynidan kelmoqda oqib...
Minglagan millardan minglab irmoqda,
o'zani dunyoni oqizgan Nilda,
ha, o'sha ko'zlardan juda yiroqda,
Ehromlar evrilib borar ming yilda.
Quturgan to'fonning halqob suvleri
izdihomin buzar qadim yo'llarning.
Xarsangga aylangan qumming zarlari
Ruhiga singiydi majruh qullarning...

QAYTISH

Bir kuni yoningdan ketaman daydib,
keyin tushlaringda bo'laman mehmon.
Sohira she'rlardan qo'shiqlar ayтиб,
Ro'yoga aylanib ketaman, ishon!
Bir kuni samoga talpinar qushdek,
koинot qa'riga cho'kadi ruhim.
Xotiramsovutar qahraton qishdek,
qaynoq hislaringni quchar anduhim...
Bir kuni o'zim ham kutmagan onda
poyoniga yetar umr yo'llarim.
Qo'rqaqlar g'uluvga ketgan zamonda
Osmonga o'rlaydi botir qo'llarim.
Bir kuni tashvishga burkangan jabal
erkevar oyog'im qo'yganda mixlab,
bosh olib ketaman, ha, o'sha mahal
yulduzlar sachratib, yuraging tig'lab.
Bir kuni O'ziga yetgayman tamom...
Kechir, oson emas, barini aytish...
Shoshilib ketaman Haq vasli tomon,
bir kuni keladi eng buyuk qaytish...

SAVOL

O'sha bizni hech kim eslamagan tun,
qayda deb bir kimsa so'rmagan kecha...
Mana, yashayapman, yurakkinam xun,
yashayolsam bo'ldi o'sha kungacha...
qaytarmi botinga ilohiy ilhom?

TADORIK

Salqinlab bormoqdà avgust tonglari,
Quyosh ham tobora kechroq uyg'onar.
Eslatib kuzakning ma'sum onlarin,
Shamollar telbavor ruhda to'lg'onar.

Qaytarmi nargisrang lahzalar g'ujg'on,
qaytarmi hislarning mavjili damlari?
Muattar bo'yingga burkanib jahon,
arirmi qalbimdan sog'inch g'amlari?

Qaytarmi charog'on yulduz raqsida
entikkan nafasing badihalari,
Qaytarmi ko'zimming rangli aksida
nilufar yuzingning sahifalari?

Qaytarmi bir lahma mastlik vujudga,
mehrning shukuhi yog'armi sharros?
Bir kecha umrimming yarmiday tunda
qaytarmi epkinday nozik ehtiros?

Jilg'alar jildirab oqmoqda sokin,
Ekinzor oralab barokat tarar.
Turnalar janubga ko'z tikar sekin,
Chanoqlar shoyidan ro'molin o'rар.

Kitobin varaqlar moy'safid chinor,
Ming yillik shoxlari aqlidan ozar.
Avgust tonglarda rayhonlar qator,
Jannat iforidan nomalar yozar.

Salqinlab bormoqda avgust tonglari...

SAYYOD

Fasllar almashdi,
o'zgardi nomlar,
o'zgardi dunyoning rang-u tuslari.
Bizlarni q'omsagan ko'p izdihomlar
yoz bilan xo'shlashdi,
kirdi kuzlari...
Endi shamollarning sarxush qanoti
to'rt yonga telbavor sarosar kezar.
Endi bulutlarning yalovsiz dodi
o'zini eng kuchli zabitday sezar.
Endi tunlaringa qo'shilar tunning
tonglari kechikkан sokin lahzasi.
Yaproqlarni o'pgan xazonrez kunning
sarg'ayar tobora yan-yashil sasi...
Olislab uchadi endi turnalar,
olislardan samoning sarhadlaridan.
Mezon ipakkari harir yo'rg'alar
joy olib terakning sarvqadlaridan.
Endi olislayman o'zimdan-o'zim,
kuzakning bag'rida o'zinga yotman.
Saydim - nigohlarim,
shikorim - so'zim,
Endi hislariymi quvar sayyodman...

O'YIN

„Bir o'yin o'ynaymiz”, – deding ohista,
mayin tabassumming labingga inib.
“Qanday o'yin?” dedim,
jilmayib asta,
milyon ehtimollar boshimga qo'nib...
„Yo'l bo'yiy gapirmay ketamiz, tokim,
kim biror so'z dessa, yutqazar”, deding...
Shu lahma, nigohim qaratib sokin,
“Ko'rasan, baribir yutaman”, dedim...
Na sen gapirarding,
na men so'ylardim,
shitirlab sinardi xazonlar jonsiz.
Bir ma'sum she'r haqda timmay o'ylardim,
avtolar o'tardi ko'chadan sonsiz...
Sekinroq yurardim, qadamim poylab,
sen ham sekinlarding gapirmayin jim,
Yurardik o'rtada bir ipni boylab,
bir Xudodan o'zga ko'rmasdi hech kim...
Tobora yaqinroq edi manzillar,
tobora yaqinroq edim zaftara.
Seni chalg'itardi yo'l bo'yiy gullar,
yo'l bo'yiy o'xsharding o'zing ham gulga...

SHAMO

Nogahon aksirdim, bu menga odat,
jim tura olmading odating qo'zib.
Shu onda tanangni tark etib rohat,
"Sog' bo'ling!" – deding-u,
qo'yding yutqazib...

Manzillar ayrıldı,
ayrıldı yo'llar...
Ayrıldı jim ketgan ko'chalar yodi...
Endi samolarga uzatib qo'llar,
ko'ksimni tark etar achchiq faryodim...

jim ketding,
men tinmay gapirib qoldim...
Ongimda zulmatday yoprildi tuman.
Qandayin o'yin bu?
Eshitmay dodim,
endi sen g'olibsan,
endi mag'lubman...

Masjid peshtoqidan buzilgan g'ishtlar,
Yumshoq parabolishga aylaning bir dam.
Taqdir tikanidan to'kilgan nishlar,
Bir muddat suqlmay turing sizlar ham.

Qiningizga kiring, damlari qaro,
Zolimlar qo'lida qayralgan tig'lar.
Yaqin yo'lamanqiz, vayronzor aro,
Zulmdan charchagan jigarim uxlar.

Endi xayolimdan o'tgani she'rdir,
endi so'zlarimda aks etar bayot.
Endi jim turmoqqa undaydi taqdir,
endi o'yin o'ynar men bilan hayot...

QANOTSIZ QUSH

Bilaman,
sen hali tug'ilganing yo'q,
bilaman, dunyoviy safaring olis.
Ko'zlarинг tubiga yashirib bir cho'g',
pinhon yashayapsan samoda yolg'iz...

Bilaman,
gullarga tashna qalblingda
betinim qirmizi hislarling oqar.
Bilaman, samodan boqishlarlingda
sohira mavhumlik jussangga yoqar.

Parvoz qilolmaysan,
chapporlar urib,
tunlari uygundan ko'rmagan tushsan.
Bilaman,
sen hali tug'ilmay turib,
qanoti qirqilgan
qanotsiz qushsan...

HADIK

Nahot, barglarimni supuradi kuz,
nahotki, xazonlar to'kilar chindan?!
Nahot, yuragimni tilkalar hanuz
mezon shamollari uyg'onib zimdan?!

Nahot qisirlaydi murg'ak shoxlarim,
ildizim kemirar muzlagan suvlar.
Nahotki, qovjirar dilda dog larim,
sunbula oyiga yiqlilib ular?!

Yo, Xudo, deyman-u,
yashil chog'imda
bo'ylagan qo'llarim cho'zib samoga,
nuqralar o'ymagan nurli bog'imda
timmay topinarman Qodir Xudoga...

Shu lahma huvullab, allaqaylardan
bahorning majolsiz shamoli esar...
Yashirinib yotgan pana joylardan
kuzning kelishini barglarim sezar...

UNUTILGAN TUN

Unutilib dildan kadar-u g'amlar,
nilufarday nurga cho'mardi qalbim.

Eslaysanmi,
hayotimizda
unutilib ketgan sohira bir tun,
nargisrang bo'ylarin g'ozlari
shamollar esidan og gandi butun.

Eslaysanmi,

yoshli ko'zlarin

nigohing taftidan yongan damlarim.

Sog'inchli ko'zimga surtib so'zlarin,
yuzimda aks etdi ma'sum g'amlarim.

Dunyolar dunyoga o'xshamay ketdi,
o'zimga o'xshamay ketdim tamoman.
Titragan qo'llarim samoga yetdi,
titragan qo'llaring tutgach da'atan.

Sukunat hokimlik qilgandi ming yil,
nigohlar ming yillik suhbatin qurdi.
Manzillar butunlay bo'ldi bemanzil,
ko'ksimda nimadir manzilsiz urdi.

Nurli tushga o'xshab ketdi fursatlar,
nilufar raqsiga o'xshardi qalbing.

So'nggi bor deganding...
So'nggi bor dedim...
O, o'sha lahzada mingga bo'lindim.
Sirqirab bo'g'zimdan qaynoq hislarim,
otashin sevgimiz og'usin yedim...

So'nggi bor kulgandim,
ul masum kecha,
so'nggi bor kulishing ko'rgandi borliq.
Ko'zing ko'zgusida yotib tonggacha
mehring soyasida olgandim hordiq...

Eslaysanmi,
men hamon o'shal tundaman,
shu tunning ertasi kelmadi tokay.
Tirikligim qoldi o'shal kechada,
o'shal tundan buyon tirik murdam...

Na oylar ko'ksimdan ooldi dardim,
na yillar bir lahma unutolmadim.
Sen-ku yashayapsan unutib, balkim,
O'sha tundan keyin men yasholmadim...

TENGKUNLIK

Buyog'iga kunlarim qisqa,
buyog'iga uzun tunlarim.
Endi uzoq bo'laman Sizzan,
yaqin bo'lar ammo hislarim.

KUZ KO'RMAN

tong otishin kutaman ilhaq,
ko'nglim yamab quroq parchadan,
sizga tortiq qilaman beshak.

Sunbulaning salqin bag'rida
mezon haqda she'rlar to'qiyman.
Xazon yoqib har bir satrida,
shamol bilan birga o'qiyman.

Qantar og'ar shimol ufqidan,
xira tortar quyosh nurlari.
Qushlar ayro uchar juftidan,
momiqlanar bulut parli.

Jim kezaman xiyobonlarda
sukunati xayolga cho'mib.
Siz yashagan olis yoqlardan
sog'inch esar vujudim ko'mib.

NOYABR

Talpinaman har bir daqqa,
Siz tomonga tortar yo'llarim...
Buyog'iga qo'llarim qisqa,
buyog'iga uzun o'ylarim...

SOKIN

Sokin shivirlaydi
men sevgan daraxt.
Yaproqlar shivirilar yanada sokin.
Jilg'alarda oqar zilolday farah,
olanga noyabr bo'immoqchi hokim...

Tong chog'i izg'irin esib shimoldan,
tobora quyoshning taftini kesar.
Shu lahma sog'inching o'tib xayoldan
uvishgan hislarim nelarni sezar?

ESIMDA

kuzakning sokin kunlari,
sarg'aygan xazonlar bezagan yo'llar.
Esimda
yoshlikning ma'sum damlari,
esimda
sovuqdan muzlagan qo'llar.

Esimda,
shamolning qo'nalg'asida

qulolqqa kirmagan so'zlar esimda.
Birgina nigohning darpardasidan
tanamni titratgan ko'zlar esimda.

Esimda,

yo'lingga intizor chiqib,
soatim chirqini eshitganlarim.

Esimda,
kunlarim yillarday o'tib,
kuzakni baxtiyor his etganlarim.

Bugun o'rtamizda ayriliq hokim,
olis xotiralar baxsh etar farah.
Sog'inchli noyabr o'tguncha tokim,
sokin shivirlaydi
biz sevgan daraxt..

Dekabrnning sokin oqshomi,
oy fusunkor taratar yog'du.
Bulut goho qoplar samoni,
goho oyga qaratar ko'zgu...

Yupun kiygan,sovqotgan shamol

yuguradi bog'da huvullab.
Gichirlaydi chinorlar behol,
qovoq uyib esnar g'uldirab.

Ko'lmakdag'i suv uxdagi jim,
tortib qo'yar muzli ko'rpasin.
Mo'ridagi tutun betnim,
ko'kka haydar tunning sharpasin.

Panalarda, zulmat qo'ynida,
oy nuriga qongan tomchilar
maysalarning mudroq bo'yninga
oppoq qirov bo'lib sanchilar.

Sog'inadi takror kumushrang
qor parchasin qahrator zamin.
Eshitillar olisdan arang
daydi itlar uvlab, hurgani...

OQSHOM

O'tirarmi ruhim shu damda,

tark etadi issiq xonamni.

Yupun kiygan shamolni haydab,
tashlab ketar titroq tanamni...

ISHQ GULI

Yo'q edi bir paytlar
menden nom-nishon,

yo'q edi sukutga cho'mgan lahzalar.

Yo'q edi hattoki zamin-u osmon,

yo'q edi dunyoni quchgan narsalar.

Yo'q edi ibtido samovotida

manzilin bilmagan nuraffoshon nurlar.

Yo'q edi borliqning xayolotida

Isrofil qo'lida mizg'igan sur'lар.

Yo'q edi zarralar jilvasidagi

bepoyon sarhadda yotgan falaklar.

Yo'q edi bulutlar xilvatidagi

qanotlarin yoygan oppoq malaklar.

Yo'q edi miyoq ham,

yo'q edi ruhlar,

yo'q edi azalning o'tli damlari.

Yo'q edi bashar ham, yo'q edi jinlar,

yo'q edi oshiqning qayg'u-g'amlari...

Faqat mayjud edi Xoliqi mutlaq,

Mavjud edi faqat Arshming kursisi.

Mehridan yaraldi jamiyki xilqat,

yaraldi ishq nomli nilufar isi...

Qurilishni qozonishda qoz
nurse mollar ha filak qonli min
baqu matma qonli

Aziz qiz qozonishda qoz

MUNDARIJA

Odilikrom. Yangi nihol	3
Ona turroq	5
Ona adabiyot	8
Ochiq kitob	9
Onam Gulsunoy adash qiziga	10
Arab sahrosi	11
Tirklik	13
Uyg'ur kamoni	14
Orzu	15
Lahza	16
Afg'on shamoli	17
Zanglagan tig'	18
Erk	19
Sog'inch	20
Opamga maktub	22
Daydi kuz	24
Beshinch'i tomon	26
Ma'sum xayol	27
Soz yollı	28
Arafa	30
Ilk gunoh	32
Sham nolasi	33
O'g'ilim Ismoilga	34
Qalamnidosi	35
Hazrat	36
Buzruk vor	38
Hukm	40
Kel	41
Yo'l	43
Kofarnihon armoni	44
She'r faryodi	47
Armon	48
Parcha	50
Musofir	52
Uzlat	53
Suhbatdosh	55
Ishq	56
Iqror	58
Yolg'izlik	59
Daryodil	61
Fevral tongi	62
Fevral o'yłari	64
Ko'klam	65
Uyg'onish	66
So'nggi kun	68
Aprel ibodati	70
Bolalik	71
Tasvir	74
Raddiya	75
Nil to'poni	76
Qaytish	77
Savol	78
Tadorik	79
Sayyod	80
O'yin	81
Orom	83
Qanotsiz qush	84
Hadik	85
Unutilgan tun	86
Tengkunlik	88
Noyabr	89
Oqshom	90
Ishq gulı	155

— 155 —

UO'K: 821.512.133-1(081)
KBK: 83.3(50'zb)

K 64

Komilov, Orifjon.

Xayol raqsi [matn]: *she'rlar* / O. Komilov.
– Toshkent: "Adabijor" nashriyoti, 2020. – 96 b.

Adabij-badiiy nashr

ORIFJON KOMILOV

XAYOL RAQSI

She'rlar

Muharrir: D. Mingboeva

Badiiy muharrir: F. Ermatov

Sahifalovchi: N. Soatov

Musahih: Sh. Hakimova

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi
"ADABIYOT NASHRIYOTI" MCHJ

Nashriyot litsenziyası: AI № AA 0043, 27.01.2020.
100129, Toshkent shahri, Markaz-15, 1/90.
⌚ (98) 128-30-04.

Bosishga 20.12.2020-yilda ruxsat etildi:
Offset qog'oz. Qog'oz bichimi: 70x90 $\frac{1}{32}$.
Offset bosma. Hisob-nashriyot t. 2,75.
Adadi: 5000 nusxa. Buyurtma №374.

"AZMIR NASHR PRINT" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
100200, Toshkent shahri, Adham Rahmat ko'chasi, 10-uy.

BU
TOSHKENT SHAHRI
TOSHKENT SHAHRI
TOSHKENT SHAHRI